

ETHNOS

JÄSENKIRJE 2/2013

Joulukuu 2013

ETHNOS

c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki
<http://www.ethnosry.org/>

Ethnos-jäsenkirje 2/2013
Joulukuu 2013
Toimitus ja taitto: Jussi Lehtonen

Kansikuva

Kesää muistellessa. Kansatieteellinen symposium Turun saariston Loistokarilla 7.6.2013. Kuvaaja: Jussi Lehtonen.

Ethnos ry:n hallitus

Puheenjohtaja: Katriina Siivonen, puh. 040 831 0016, katriina.siivonen@abo.fi
Varapuheenjohtaja/Kansainvälisten asioiden sihteeri: Sanna Lillbroända-Annala, puh. 050 563 7651, slillbro@abo.fi
Sihteeri: Sari Katainen, puh. 050 559 7676, sihteeri@ethnosry.org
Taloudenhoitaja: Elina Anttonen, puh. 045 650 9383, elina.anttonen@gmail.com
Tiedotussihteeri: Jussi Lehtonen, puh. 041 444 4426, jussi.lehtonen@utu.fi
Seminaarisihteeri: Eerika Koskinen-Koivisto, puh. 040 724 3810, eerika.koskinen-koivisto@jyu.fi
Julkaisus sihteeri (Ethnologia Fennica): Tytti Steel, puh. 050 346 6368, tytti.steel@helsinki.fi
Julkaisus sihteeri (muut julkaisut): Aura Kivilaakso, puh. 040 512 0061, aura.kivilaakso@gmail.com
Museoyhdyshenkilö: Mari Immonen, puh. 050 586 4512, mari.immonen@saunalahti.fi

Puheenjohtajan puheenvuoro: Kansatieteen ydin?

Katriina Siivonen

“Mikä pitää koossa folkloristiikkaa?”, kysyy **Tuomas M. S. Lehtonen** katsauksensa otsikossa tuoreessa Elore numerossa (Elore vol. 20 - 2/2013, 77–93¹). Hyvä kysymys, ja sen voi yhtä hyvin esittää kansatieteestä. Kysymykseensä vastatakseen Lehtonen analysoi monipuolisesti aineistoa, jonka hän on koonnut folkloristeille suunnatulla kyselyllä. Hän tuo esille alan kansainvälistä kriisiä, virkojen lakkauttamisia, väheneviä resursseja ja institutionaalisten rakenteiden muutosta.

Nyky aika voi tuntua hajottavalta. Humanististen tieteiden asema vaikuttaa horjuvalta. Pysyvät työpaikat muun muassa kansatieteestä valmistuvilla ovat vaarassa kadota. Arvoiltaan, merkityksiltään, toiminnoiltaan ja kommunikointitavoiltaan muuttuvassa maailmassa ihmiset hakevat jotakin, joka on ainakin jollakin tavalla muuta, kuin humanistit ovat tottuneet maailmalle tarjoamaan. Tässä kokonaisuudessa oppiaineiden rajoja koetellaan. Muutokset tuottavat niille uusia vaatimuksia samalla kun moni näkee tärkeänä ylläpitää alan keskeisen identiteetin entisellään. Siinä nähdään arvoja, joille halutaan sija tulevaisuudessakin.

Mikä siis pitää koossa kansatiedettä? Onko sillä olemassa jotakin yhteistä ydintä? Pitäisikö sellaista edes olla, jotta ala pysyisi koossa?

Lehtonen ei löytänyt kyselynsä perustalta yhtä keskeistä yhteistä nimittäjää, jonka ympärille folkloristiikka rakentuu. Vastausten hajonta keskeisten folkloristiikka kuvaavien tekstien osalta oli suuri. Vaikuttaa siltä, että käynnissä on jatkuva keskustelu siitä, mitä kukin alalla toimiva pitää alan ytimenä. Lehtonen toteaa kuitenkin katsauksessaan, että suomalaisella folkloristiikalla on vahva asema sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Osin tämä juontuu alan varhemmista vahvoista tutkijoista. Mutta osansa voi olla myös sillä, että ytimestä käydään moniulotteista keskustelua alan julkaisuissa.

Olisi kiinnostavaa saada vastaava kyselyaineisto kootuksi kansatieteen alalta. Nyt voi vain arvata minkälainen sen sisältö olisi. Nähdäkseni osin on havaittavissa iloista dynaamisuutta, aloitteellisuutta ja ideointia kansatieteen tutkijoiden keskuudessa. Osin näkyy myös puolustusasemiin asettumista ja oikean kansatieteen määrittämisen ja puolustamisen tarvetta. Jälkimmäinen on nyky maailmassa ymmärrettävää, mutta vie nähdäkseni alan asemaa vain huomponpaan suuntaan.

Voimakkaassa muutoksessa joustavuus ja monipuolisuus ovat alan ytimen jatkuvassa tavoittamisessa eduksi. Keskeiset asiat ja alan anti yhteiskunnalle löytyvät rajapinnoilta, joilla erilaiset näkemykset kansatieteestä kohtaavat ja kansatiede kohtaa muita aloja ja toiminnan muotoja. Alan sisäisen keskustelun lisäksi lähimpänä on rajapinta folkloristiikkaan, mutta keskusteluyhteyksiä löytyy monelta muultakin suunnalta, esimerkiksi ympäristötutkimukses-

¹ http://www.elore.fi/arkisto/2_13/lehtonen.pdf

ta, jos tavoitteena on vaikkapa etsiä humanistisen tutkimuksen avulla ratkaisuja ympäristö-ongelmiin. Rajapintoja löytyy myös perustutkimuksen ja kulttuurin soveltavan käytön väliltä, vanhastaan museoista, mutta yhä useammin myös muista yhteiskunnallisista konteksteista: aluetalouden kehittämisestä, ihmisten hyvinvoinnin ylläpitämisestä tai ympäristökysymysten ratkomisesta.

Näkisin siis, että vain liikkuvuus alan ytimistä reunamille ja takaisin sekä keskustelu alan erilaisten ytimien välillä pitävät kansatieteen elossa ja samalla myös koossa.

Pysykäämme siis liikkuvina, sekä ajatuksissamme että toimissamme!

Toivotan kaikille ethnolaisille rauhaista joulua ja liikkuvaa uutta vuotta!

JÄSENMAKSU 2014

Ethnos ry ei lähetä jäsenmaksusta enää erillistä maksukuittia, vaan maksusta tiedotetaan Ethnos-tiedotteessa.

Ethnologia Fennica ja Ethnos-tiedote lähetetään jatkossa vain kunakin vuonna jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille.

Jäsenmaksun tulee olla maksettuna Ethnos ry:n vuosikokoukseen osallistuessa.

Maksetaan tilille: FI9180001300952844

Viite: 20116

Maksu: Varsinainen jäsen 23 euroa, opiskelijajäsen 13 euroa

Eräpäivä: 7.3.2014

Tarvittaessa merkitse viestikenttään "Jäsenmaksu" + vuosi 2014 + oma nimi, esimerkiksi kun maksu ei tule omalta tililtäsi.

Samalla voi maksaa myös unohtuneen jäsenmaksun 2013 (23/13 euroa).

Mahdollisiin tiedusteluihin vastaa vuoden 2013 loppuun asti taloudenhoitaja Elina Anttonen, puh. 045 650 9383, elina.anttonen@gmail.com ja 1.1.2014 alkaen uusi rahastonhoitaja Mikko Kero (yhteystiedot kotisivuillamme loppipäisen jälkeen).

**VAHVA OTE? Etnologinen tulkinta ja analyysi
VIII Kansatieteen päivät 13.–14.3.2014 Helsinki**

OHJELMA

Torstai 13.3.2014

Helsingin yliopisto, päärakennus (Fabianinkatu 33), pieni juhlasali (4. krs.)

9.00–10.00 Ilmoittautuminen

Puheenjohtaja Katriina Siivonen

- 10.00 Kansatieteen päivien avaus, puheenjohtaja Katriina Siivonen (Ethnos ry)
- 10.10 Tervetuliaissanat, professori Hanna Snellman (Helsingin yliopisto)
- 10.15 Keynote: Professor Anu Koivunen (Stockholms Universitet): otsikko tarkentuu myöhemmin
- 11.15 Keynote: Junior Professor Jörg Niewöhner (Humboldt University, Berlin): Co-laborative Anthropology. Is there an analysing-with?
- 12.15 Moniulotteinen etnografia-kirjan julkaisu ja esittely, kirjan toimittajat Eerika Koskinen-Koivisto ja Pilvi Hämeenaho
- 12.20 Lounas (omakustanteinen)

Tieteiden talo, Kirkkokatu 6

13.30–15.00 Työryhmät

15.00–15.30 Kahvitauko

15.30–17.00 Työryhmät

17.00 Ethnos ry:n vuosikokous

19.00 Iltatilaisuus (Helsingin yliopiston rehtorin vastaanotto), Ethnos ry:n gradupalkinnon julkistus

Perjantai 14.3.2014

9.00–10.00 Museovierailut Suomen kansallismuseossa (Mannerheimintie 34) tai Yliopistomuseossa (Snellmaninkatu 3) Huom! Vierailut sisältyvät osallistumismaksuun, ilmoittautuminen vierailuille erikseen.

Helsingin yliopisto, päärakennus (Fabianinkatu 33)

10.30 Työryhmät

12.00 Lounas

Pieni juhlasali (4. krs.)

Puheenjohtaja Hanna Snellman

13.00 Keynote: Professor Thomas O'Dell (Lund Universitet): "Composing Ethnography and Rendering Culture"

14.15 Kuuma peruna -debatti: Teknologia kohtaa etnologian / Technology Meets Ethnology pj. Anna Haverinen, keskustelijoina Carina Jaatinen (Espoon Kaupunginmuseo) ja Jukka Jouhki (Jyväskylän yliopisto)

15.15 Keskustelu jatkuu viinitarjoilun merkeissä

16.00 Ohjelma päättyy

ILMOITTAUTUMINEN:

Ilmoittautuminen alkaa tammikuussa 2014 ja tapahtuu verkkosivujen kautta osoitteessa: <http://blogs.helsinki.fi/kansatieteenpaivat2014/ilmoittautuminen/>.

Ilmoittautumisen jälkeen osallistumismaksu maksetaan Ethnos ry:n tilille:

IBAN FI9180001300952844.

HUOM: Käytä maksaessasi VIITENUMEROA 20213.

Osallistumismaksut:

- Ethnos ry:n jäsenet: 30 € / Ei-jäsenet 45 €

- Perusopiskelijat: Ethnos ry:n jäsenet 10 € / Ei-jäsenet: 25 €

Maksu sisältää ohjelman, kahvit, torstain illan vastaanoton ja museovierailut.

Lisätietoja tapahtumasta:

Järjestelytyöryhmän puheenjohtaja Tytti Steel, [tytti.steel\(at\)helsinki.fi](mailto:tytti.steel(at)helsinki.fi) / (09) 191 23784 tai

Ethnos ry:n seminaaris sihteeri Eerika Koskinen-Koivisto,

[eerika.koskinen-koivisto\(at\)helsinki.fi](mailto:eerika.koskinen-koivisto(at)helsinki.fi) / 040 7243810.

**Julkaisu tulossa tammikuussa 2014:
MUUTTUVA KULTTUURIPERINTÖ –
DET FÖRÄNDERLIGA KULTURARVET**

Tulossa tammikuussa 2014

Muuttuva kulttuuriperintö – Det föränderliga kulturarvet

Tytti Steel, Arja Turunen, Sanna Lillbroända-Annala & Maija Santikko (toim. / red.)

Vastuu kulttuuriperinnön säilymisestä on Suomen lain mukaan meillä kaikilla, mutta käytännön kulttuuriperintötyötä tekevät museoammattilaiset, tutkijat ja muut alan asiantuntijat. Tämän kirjan artikkeleissa kulttuuriperinnön tutkijat avaavat kulttuuriperintötyön taustoja pohtimalla, mitä kulttuuriperintö oikein on, kuka päättää, mikä määrittää kulttuuriperinnöksi ja mihin kulttuuriperintöä tarvitaan ja käytetään. Artikkelit perustuvat Ethnos ry:n vuonna 2010 järjestämien VI Kansatieteen päivien esitelmiin, mutta niissä luodaan myös laajempi katsaus aiheen tutkimukseen ja tieteelliseen keskusteluun. Ethnos ry ja Kansatieteen päivät ovat kaksikielisiä, joten myös kirjassa on artikkeleita sekä suomeksi että ruotsiksi.

Hinta 30 €

Myynti: Tiedekirja, Kirkkokatu 14, Helsinki. Verkkokirjakauppa: <http://www.tiedekirja.fi/>

Muutoksia Tiedotteen ja Jäsenkirjeen ilmestymisessä

Ethnos-tiedote on jo vuodesta 2010 alkaen ilmestynyt kaksi kertaa vuodessa paperisena ja vastaavasti kaksi kertaa vuodessa jäsenistöä on lähestytty sähköisellä Jäsenkirjeellä.

Jatkossa Ethnos-tiedote ilmestyy paperiversiona ja postitetaan jäsenille kotiin vain helmikuussa. Syyskuussa tuleva Tiedote 2 julkaistaan sähköisenä julkaisuna yhdistyksen verkkosivuilla. Sähköisellä versiolla on oma ISSN-numeronsa.

Jäsenkirjeitä lähetetään edelleen vanhan aikataulun mukaisesti kesä- ja joulukuussa.

Tiedotteiden ja Jäsenkirjeiden ilmestyminen 2013–14:

- Tiedote 1/2014	helmikuu	aineisto 31.1.2014
- Jäsenkirje 1/2014	kesäkuu	aineisto 31.5.2014
- Tiedote 2/2014	syyskuu	aineisto 31.8.2014
- Jäsenkirje 2/2014	joulukuu	aineisto 30.11.2014

**Uusi julkaisu tulossa keväällä 2014:
MONIULOTTEINEN ETNOGRAFIA
toim. Pilvi Hämeenaho & Eerika Koskinen-Koivisto**

Moniulotteinen etnografia. Toim. Pilvi Hämeenaho & Eerika Koskinen-Koivisto.

Ilmestyy 13.3.2014.

Artikkelikokoelma sisältää kahden ulkomaisen huippututkijan suomennetut tekstit, joissa arvioidaan etnografisen tutkimuksen kehitystä ja soveltamismahdollisuuksiin sekä etnografisen tiedon ainutlaatuista näkökulmaa arjen tutkimuksessa. Kulttuurintutkimuksen, erityisesti etnologien ja kulttuuriantropologien lisäksi kirjoittajina on muun muassa filosofian, matkailun tutkimuksen, sosiaali- ja vanhustyön asiantuntijoita.

Etnografialla viitataan ihmistieteissä tutkimusaineiston keräämiseen tutkittavien ihmisten parista ja heidän kanssaan. Tyypillisiä etnografisia menetelmiä ovat esimerkiksi havainnointi, haastattelu ja valokuvaus. Aineiston hankinnan lisäksi etnografiaan sisältyy myös kirjoittamisen ja tulkinnan prosessi. Etnografia on perinteisesti ollut antropologialle ja sen lähitieteille kuten kansatieteelle ja etnologialle tyypillinen tutkimusmenetelmä. Sittemmin etnografiset menetelmät ja kentän käsite ovat monipuolistuneet ja yleistyneet myös muilla tieteenaloilla. "Kentän" käsite ja etnografian määrittely ovatkin kiistanalaisia ja useita tieteenaloja koskevia kysymyksiä. Esimerkiksi internetin käytön leviäminen on uudistanut etnografiaa, kun tutkimusta voi tehdä myös virtuaalisella kentällä. Eettisten kysymysten pohdinta on tuonut keskusteluun kentän ja etnografian rajat ja etnografisen prosessin refleksiivinen tarkastelu puolestaan tiedon paikantuneisuuden. Tässä artikkelikokoelmassa pohditaan mitä ja millaista etnografia on kaksituhattakymmenluvulla, mikä on tutkijan paikka ja vastuu etnografisessa tutkimusprosessissa sekä mikä tekee etnografiasta etnografiaa. Artikkeleissa esitellään myös uusia näkökulmia soveltavaan etnografiaan.

Uutisia ja ilmoitusasioita

Ethnoksen ehdokas valittu julkaisupaneeliin

Ethnos ry:n ehdokas, Turun yliopiston kansatieteen oppiaineen professori Helena Ruotsala, on valittu Julkaisufoorumin paneeliin “Historia, arkeologia ja kulttuurien tutkimus“ vuosiksi 2014–16.

Ks. myös Tieteellisten seurain valtuuskunnan kotisivut www.tsv.fi/julkaisufoorumi/.

Etnologinen tapahtumakalenteri (muutokset mahdollisia)

- 28.2.2014 Väitös, Åbo Akademi: FM Sonja Hagelstam: *Röster från kriget. En etnologisk studie av brevdialoger mellan frontsoldater och deras familjer 1941–1944.*
- 13.–14.3.2014 VIII Kansatieteen päivät Helsingissä teemalla *Vahva ote? Etnologinen tulkinta ja analyysi.* (Ks. Jäsenkirjeen sivut 4–5.)

Seuraava Ethnos-tiedote / Jäsenkirje

Seuraava Ethnos-tiedote 1/2014 ilmestyy helmikuussa. Lehteen tuleva aineisto toimitetaan viimeistään 31.1.2014 mennessä tiedotussihteerille osoitteella jussi.lehtonen@utu.fi. **Seuraava Jäsenkirje** ilmestyy sähköisenä kesäkuussa 2014. Jäsenpostiin tarkoitettu aineisto toimitetaan tiedotussihteerille viimeistään 31.5.2014.